

Het Kruis van Bourgondië speelt *De soldaat-facteur* en *Rachel*

# Ook in een oorlog gaat het dagelijkse leven door

Van onze verslaggeefster

**MAASTRICHT** - „Hoe is het mogelijk dat jonge mensen die extreme situaties als een oorlog hebben meegemaakt en deuken hebben opgelopen, daar toch niet cynisch of bitter uit te voorschijn komen?” Dat is wat regisseuse Margreet Sweerts en de acteurs Louk Seyffert en Bart Vanlaere zich afvragen en wat hen zo fascineert in het toneelstuk *'De soldaat-facteur en Rachel'*. Donderdag 31 maart gaat deze nieuwe productie van Het Kruis van Bourgondië in Maastricht in première.

*De soldaat-facteur en Rachel* is een tekst uit 1986 van de jonge Vlaamse schrijver Arne Sierens, die onlangs als huisschrijver is aangesteld bij het Belgische theatergezelschap de Blauwe Maandag Compagnie.

## Wereldoorlog

In het stuk vertellen twee mensen, onafhankelijk van elkaar, over hun jeugd en liefdes in West-Vlaanderen ten tijde van de Eerste Wereldoorlog. Louis, de soldaat-facteur, is begin twintig als de oorlog uitbreekt; Rachel is dan veertien. Alleen krijgen ze in die oorlog een liefdesrelatie, die tragisch verloopt. In de ogen van anderen is Louis achteraf een deserteur. Rachel krijgt het etiket 'soldatenhoer'.

„Waar het om gaat”, zegt Margreet Sweerts, „is dat deze mensen een persoonlijk verhaal vertellen, waaruit blijkt dat ze stelling nemen in die oorlog, niet politiek, maar voor zichzelf. Louis kiest er uiteindelijk voor om zich door zijn hand te schieten, zodat hij niet meer kan werken. Rachel bevalt van het kind van een soldaat. Ze maken duidelijk keuzes, waardoor ze die oorlog overleven. Niet alleen lijfelijk, maar ook geestelijk zijn ze niet dood.” De schrijver geeft niet aan wanneer deze mensen hun



\* Scène uit *De soldaat-facteur en Rachel*, de nieuwe productie van het Kruis van Bourgondië. Foto CARRY GISBERTZ

verhaal vertellen en waarom. Het is aan de regisseur om dat in te vullen. In de versie van Sweerts zijn dertigers aan het woord, de man wat ouder dan de vrouw. Sweerts: „Ons toneelstuk begint als een bijna klassiek stuk. Je ziet de man in zijn zolderkamer in de weer met brokstukken van granaten. Die hebben we in België gevonden. Het gebied langs de IJzer, waar zwaar gevochten is, is een groot oorlogskerkhof.

De granaatbrokken liggen er nu nog zo voor het oprapen. De vrouw zit in haar naaiatelier. Vanuit die situatie beginnen die mensen hun verhaal te vertellen, in

een prachtige, directe spreektaal. Al vertellende gebeurt er wat met hen. De confrontatie met het verleden is ook een zelfonderzoek. Er komt van alles boven en nadat ze hun verhaal verteld hebben zijn ze niet meer dezelfde als daarvoor.”

Die verandering in de personages keert ook min of meer terug in het decor. „De attributen krijgen in de loop van het verhaal een andere, ruimere betekenis. Rachel werkt aanvankelijk aan een trapnaaimachine. Maar als ze op een gegeven moment in elkaar gedoken onder de machine duikt, zie je in dat naaifeltje ook

een schuilkamer”, legt Margreet Sweerts uit.

## Boodschappen

*De soldaat-facteur en Rachel* is volgens Sweerts geen zwaar stuk over een lang vergeten oorlog. „Hier gaat het toevallig over de Eerste Wereldoorlog in België, maar het zou elke oorlog kunnen zijn. Beschrijvingen zijn zo inwisselbaar met televisiebeelden uit ex-Joegoslavië. Het gaat meer om oorlog als een voorbeeld van een extreme omstandigheid; waarbij mensen er toch in slagen om geestelijk te overleven. *De soldaat-facteur en Rachel* laat ook heel goed zien dat ook in de

oorlog het gewone, dagelijkse leven doorgaat. Dat je Kerstmis viert in de oorlog, dat je zo goed mogelijk je boodschappen probeert te doen en dat oorlog eigenlijk vaak ontzettend saai is.”

Dinsdag 29 en woensdag 30 maart zijn de try-outs van *De soldaat-facteur en Rachel*. Donderdag 31 maart is de première. Daarna zijn er voorstellingen op 1 april en van 5 tot en met 9 april, telkens om 20.30 uur in het theater van Het Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk 27 in Maastricht. Reserveren: Uitbalie Maastricht 043-210380.

**AKEN**  
Ludwig Forum, Jülicherstrasse  
96-112, di-wo en vr-zo 11-19 uur  
en do 11-22 uur. Fluchtpunkt  
Moskou: Russische kunstenaars

10, di-zo 11-17.  
- 'Laadplatform', werk van de  
Poolse kunstenaar Miroslaw Bal-  
ka, t/m 17 april.  
Willy Schoots, Willemstr. 37, wo-

## EXPOSITIE-AGENDA

en Léon Janssen uit Maastricht, en zijn atelier. Verder zijn er

zaterdag tussen 18.00 en 21.00  
uur.  
Joanna Hoff, OL Vrouweplein  
20a-b, wo-za 13-17, werken van  
o.m. Pierre Bonnard, Kees van